

DonkerLicht

Wim Hartlief

DonkerLicht

Wim Hartlief

2020 © Wim Hartlief

ISBN: 9789464058918

Uitgeverij: New Brave Books

DonkerLicht, *Blacklight* DonkerLicht is essentieel voor het zichtbaar maken van UV-A straling, om fluorescentie te kunnen zien. *Het maakt zichtbaar wat onder gewoon daglicht onzichtbaar blijft.* DonkerLicht wordt onder andere gebruikt in de geneeskunde voor diagnostische en therapeutische doeleinden. Voor het zichtbaar maken van, voor het blote oog, onzichtbare sporen achtergelaten bij een misdaad. Voor de opsporing van vals geld, het uitharden van kunstharsen, het aantrekken van insecten en voor decoratieve en artistieke lichteffecten in de discotheek.

Proloog

783 AD

‘Errare humanum est, perseverare diabolicum.’

Broeder Severinus staart verblind over de ruggen van zijn ossen naar de horizon. De zon brandt hinderlijk in zijn gezicht. Met trillende vingers trekt hij de kap van zijn pij helemaal over zich heen. Zijn arm schudt van inspanning. Augustinus...? Spreekt Augustinus echt tot hem? Of is die stroperige stem in zijn hoofd een hallucinatie? De aderen in zijn keel en aan zijn slapen zwellen bij elke hartslag op. Niets lijkt onmogelijk deze ochtend. Hij maakt zich nog kleiner en duikt nog dieper weg in zijn kap. Zijn ossen zwaaien met hun zware koppen gemoedelijk in het ritme van hun ploegende gang van links naar rechts, heen en weer. Al wekenlang kijkt hij aan tegen de uitgezakte koten van deze dociele karikaturen van een stier en juist deze morgen schrapen zij om de haverklap hun kelen met een klagend geloei. Hun geblaas gaat hem door merg en been. Met liefde zou hij deze twee weeklagers een schop willen geven, maar hij voelt zich te ellendig om ook maar een poot te verzetten. Het is voor hem onmogelijk geworden om zijn ergernis weg te slikken, daarvoor is zijn tong te droog. Zijn neus zit klonterig verstopt en het vuil van de nacht verstikt zijn poriën tot diep in zijn vel. Onder zijn oksels stinkt het en op zijn rug zweeft de ruwe pij, het symbool van zijn armoede, niet van zijn eenvoud,

onbehaaglijk vochtig door. Zijn liezen schrijnen en op zijn lichaam jeukt het des duivels. Wanhopig rost hij over zijn onderlijf. Die vervloekte vlooiën en misschien wel luizen. Krabben, schrapen en wrijven, het moet. Als hij de zoom van zijn pij over zijn knieën tot aan zijn navel optrekt, ziet hij, hoe de huid van zijn onderlichaam geërriteerd en gezwollen is, maar van de boosdoeners valt niets te zien.

Wanhopig schraapt hij zijn keel en spuugt het weinige vocht dat door hem wordt verzameld op de rauwe plekken en hij dept voorzichtig met zijn vingertoppen de wondjes. Het sputum bijt bitter op zijn huid, maar dat is beter te verdragen dan die jankende jeuk. Zijn geslacht hangt jammerlijk en lusteloos tussen zijn benen. Hierin verschilt hij niet veel van zijn ossen, maar hij heeft zeker meer reden om te blaten dan zij. Hij trekt zijn pij weer over zijn knieën en kijkt naar voren. 'Jammer,' peinst hij. In trance volgt hij de bewegingen van de zware koppen met de uitstaande horens. 'Die stomme beesten raken elkaar telkens net niet.'

Hun zwiepende staarten verplaatsen hoorbaar lucht. Vliegen en muggen stijgen zoemend in een zwerm op, als een staartkwast over een rug zoekt. Ongemakkelijk schudt hij op elke oneffenheid in het karrenspoor heen en weer.

'Volg de stroom,' had de waard tegen hem gezegd.

'Tot aan de wierde Ezinge bent u veilig, daarna begint het schimmige terra incognito.'

Daar wonen de mensen die hij zoekt, mensen zo vrij als vogelen in de lucht. Volgens bisschop Alberik van Trajectum zijn het geen vrije vogelen, maar onbetrouwbare heidenen.

Friezen, de mythische schippers van het nevelige en koude noorden heeft hij lang geleden op de kloosterschool geleerd bij het lezen van Tacitus, Origine et Situ Germanorum.

Woestelingen die de macht van keizer Carolus Magnus uitdagen en nog altijd hun eigen wetten stellen. Hij slaat een kruisje voor bijstand in deze voor hem nu snel naderende en angstaanjagende werkelijkheid. Niet in staat

om van de stilte en de ruimte te genieten, kijkt hij om zich heen. De wielen aan zijn wagen knarsen en piepen luid in zijn kop. Zijn ziel zou hij aan de duivel meegeven om nu het veilige geluid van zijn ganzenveer op perkament te horen. Hij verlangt terug naar de beslotenheid en het rustige schemerdonker van zijn bibliotheek. Naar zijn hoge eikenhouten kruk achter zijn kathedraal.

Dit onbegrensde land boezemt hem angst in.

Het is zijn taak, het doel van zijn missie, om de Friezen te bekeren tot het christendom en hen onder het gezag van de kerk en van de keizer te brengen.

Zijn hartspier krimpt ter plekke, alleen al bij de gedachte. In zijn hoofd maalt maar één gedachte sinds zijn vertrek, Trajectum en Aken zijn mijlen ver weg en ook de waard op het Koninklijk Goed in Villa Gruoninga zal hem niet te hulp kunnen schieten. Hier kan hij geruisloos verdwijnen in de oneindigheid van de tijd en niemand zal zich daar om bekreunen. Zijn dronkemansogen richt hij naar de blauwe hemel en hij bonkt zachtjes met zijn vuist op zijn borst, dit is zijn laatste kans en hij bidt, 'Lieve vrouwe, Heilige Maagd, ik smeed u. Vergeef deze zondaar zijn zonden, Mea Culpa, Mea Maxima Culpa en laat mij keren. De last die mij is opgedragen, is te zwaar voor mij. U kijkt in mijn hart, geef me alstublieft een teken van uw genade.' Hoopvol wacht hij op antwoord en hij speurt de hemel af met gespitste oren. De rietkragen ruisen in de warme zomerbries. Opnieuw is hij in de val gelopen, deze keer niet door de galante verleidingen aan het hof, maar gegrepen door de verleidingen van een boerendorp. Hij had zich laten gaan in het Midzomernachtfeest. Meegedaan met de hossende boeren op de Wijde Markt. De duivel huist overal. Geluidloos citeert hij Augustinus voor zich uit. Zijn lippen vormen de woorden, 'Maar wie nog de slaaf is van zijn begeerten en streeft naar vergankelijke zaken...' Augustinus, Heilige... Machtige woorden. Woorden die tot diep in zijn ziel lange schaduwen werpen.

De kleiweg is door de droogte steenhard geworden. De bovenste laag verkruimelt onder het gewicht van zijn wagen. De rivier die hij volgt, op aanraden van de waard, is een smalle, modderige stroom zonder veel beweging, heel anders dan de snelle Rijn of de Maas. Het moerassige water bloeit aan de oppervlakte in gele en witte bloemen en is omzoomd door velden riet. Zover het oog reikt met hier en daar een groepjes braamstruiken, vlier of een enkele miezerige berk. Glooiende ruige velden, met grassoorten die hem op het eerste gezicht niet bekend voorkomen. Geen levende ziel te zien. Stilte. Een groot niets. Een leeuwerik stijgt met zijn roep hoog en nog hogerop tegen de blauwe lucht en tuimelt speels weer naar beneden. Zijn ogen volgen het diertje in zijn buitelingen. De vrolijke capriolen van het diertje troosten hem niet. Drie maanden geleden werkte hij nog als leraar en biechtvader aan het keizerlijke hof. In een aangename geleerde stilte en nu rijdt hij, de veel belovende leerling van de beroemde

Alcuinus, op een boerenkar met een houten kop van de drank en een schrijnend lid van de beleden zonde, door dit godverlaten ruwe land op zoek naar heidenen. Waar Bonifatius heeft gefaald, moet hij slagen. God wil het, de keizer wil het en Alberik de bisschop van Trajectum wil het ook. Hem, werd bevolen dit kruis op zich te nemen en zoveel is voor hem wel zeker, het kruis zal het zachte vlees van zijn schouders schrapen. Vanochtend hielp de waard hem op de wagen. Hij was niet verder gekomen dan de stallen. De lange Midzomernacht, het straffe bier, het zachte hooi en een roodharig Saksisch fromes met een brede kont hadden hem gebroken tot op het bot. Stram en pijnlijk, amper in staat om het ene been voor het andere te krijgen. Zijn heupen en benen voelden aan als blokken hout. Een paar boerenknuppels hadden zijn kist met het reisaltaar, de Bijbel, een mand met een homp brood, een vaatje gezouten boter, een stuk gepekeld vlees en een kruik dun bier en zijn schrijfgerei op de wagen getild en

met gebogen hoofden en de mutsen in de hand hem eerbiedig gegroet, 'Een goede reis, broeder Severinus.' Berouw komt na de zonde. Als zesjarige was hij door zijn ouders afgeleverd bij de kloosterschool. Op een loffelijke dag, net na zijn priesterwijding, verhuisde hij in het spoor van zijn leidsman naar het keizerlijk hof en was achter gebleven nadat zijn magister werd geroepen tot het kloosterleven in Tours.

Als kind, waren alle vrouwen voor hem gelijk aan de Heilige Maagd en even onaantastbaar en liefdevol als zijn moeder, maar als novice leerde hij dat de vrouw zonder ziel werd geboren.

'Severinus onthoudt goed,' kreeg hij te horen.

'De vrouw is de eeuwige bondgenoot van de slang en neigt naar alle kwaad en alleen de kerk en een devoot leven kunnen haar vrij maken van die drang tot het slechte. Wees op je hoede, vrouwen zijn het machtigste werktuig van de duivel. Knoop dat voor altijd in je oren, Severinus.' Hoe waar..., waren achteraf deze woorden gebleken. In de beslotenheid van het klooster bleven deze met nadruk uitgesproken woorden zonder precedent. Aan het hof, als onervaren biechtvader, lieten de biechtelingen hem vanaf hun eerste biecht weten dat zij voor hem iets moois onder hun kleet bewaarden. Totaal naïef dacht hij daarbij aan een prachtig juweel, aan een flaconnetje met een kostbaar parfum of een gedroogde bloem.

De opgebiechte zonden manipuleerden zijn gemoedsrust. Elke morgen lag hij voor het altaar op de grond, duwde zijn neus tegen het koele marmer en bad om kracht.

Helaas, zijn geest was gewillig, maar zijn vlees was zwak. Na een lang uitgesteld bezoek aan het badhuis..., naaktheid, een nauwelijks voor hem te overwinnen schaamte. De wulpse dochters van de keizer waren in zijn observatie schaamtelozer in hun gedrag dan menig lichtekooi die bij nacht en ontij een man voor wat zilver verleidde tot ontucht.

Het was geen gedroogde bloemenknop die daar verborgen zat tussen de plooiën van hun rokken, geen juweel, geen flacon parfum. De vergelijking met een slordig gemaakt vogelnestje was door hem snel gemaakt. Hij doet zijn ogen dicht en sist, 'Satan scheer je weg.'

Kort na zijn bezoek aan het badhuis had hij herderlijk een biechteling op zijn schoot getrokken en tussen de plooiën van haar kleed naar haar nestje gezocht.

'Een helder licht vulde mijn hoofd. Geen duivelse duistere wolken,' verdedigde hij zich.

Hij kreeg de keus van zijn rechters, castratie of het verrichten van een heilige opdracht. Een taak, God en de keizer welgevallig.

De breuk

Amsterdam, 19 juni 2013

In het schemerige licht komt uit het luidsprekertje de woedende stem van zijn vriendin Freddie of voluit, Winifred. Haar ouders hadden een zwak voor mythologie.

‘Marcus Boumann donder op waardeloze zak. Ga weg en ik wil je nooit meer zien.’

‘Freddie, doe normaal. Doe de deur open. Dit kun je niet menen, ik kan het uitleggen,’ fleemt hij hoopvol.

‘Nee,’ klinkt het bits door het luidsprekertje.

‘Ik mag het niet uitleggen?’

‘Nee,’ klinkt het nog een keer.

‘Toe Fred, doe niet zo mal. Laat me er in.’

Hij probeert zo luchtig als mogelijk te klinken om de stemming bij haar te keren, maar zijn woorden doen haar blijkbaar helemaal niets. Amper één minuut geleden had hij op de verlichte knop van hun intercom gedrukt en haar beschaafde stem horen zeggen, ‘Ja.’

‘Marcus.’

Normaal kwam dan wat gezoem en de klik van het slot. Nu hoorde hij niets, alleen wat gekraak uit het luidsprekertje en daarna stilte. Tijdens een reisje laat hij zijn huissleutels altijd thuis liggen. Die gewoonte wreekt zich nu. Hij doet een paar stappen terug tot op de rand van de stoep en hij kijkt omhoog. Met veel kabaal worden boven hem beide openslaande deuren opengetrokken. Hij kan nog net op tijd een stap opzij doen voordat hij de doffe klap hoort van een volle vuilniszak die naast hem het trottoir raakt.

‘Hé, kijk je uit voordat je... Je raakte me bijna. Laten we binnen praten,’ dringt hij aan met stemverheffing. ‘De burens staan voor de ramen naar jouw gênante gedoe te kijken.’

Als antwoord slingert Freddie nog een zak over de rand van het Franse balkon en vervolgt haar tirade, ‘Vind je dat onprettig? Je bent een enorme vergissing binnen de

evolutie, Marcus. Klootzak. Ik heb het helemaal gehad met je, doi.’

Met een klap worden de openslaande deuren gesloten en vergrendeld. Hij stapt nog een keer het stoepje op en drukt op de verlichte knop van de intercom. Achter die knop zit een lichtdoorlatend strookje wit papier, waar Freddie in haar nette handschrift heeft geschreven, Marcus Boumann/Winifred Hoedeman.

Waar was de koele ratio gebleven, haar analyse, haar vermogen om emoties te relativieren? In hoofd en bijzaken, de zuiverheid van de getallen.

Hij drukt nog een paar keer snel achter elkaar op de knop. Bij de stap terug op het trottoir ziet hij, dat de lichten in de woonkamer zijn gedoofd. Dit is belachelijk, hier staat hij in de schemering doodmoe van een lange reis. Met zijn koffer, zijn fotografiespullen en die twee vuilniszakken op het trottoir omdat zijn vriendin weigert hem binnen te laten. De overbuurman steekt zijn hand naar hem op, the show is over, en loopt weg van zijn raam, de kamer in.

Winifred Hoedeman, zijn vriendin, de briljante econome werkzaam bij De Nederlandse Bank. Die altijd in balans is, is uit haar evenwicht gebracht door één telefoontje. Nog een keer kijkt hij omhoog, maar het blijft donker achter de ramen. Het heeft voor hem geen zin om hier te blijven staan. Graag had hij vanavond nog zijn foto's geüpload en doorgestuurd naar zijn klanten. In het vliegtuig had hij een voorlopige selectie gemaakt. Shit, nu kan hij niet bij zijn spullen en niet werken. Hij kan naar David... Bij David en Fleur is hij zeker welkom en kan hij, als hij wil, ook uploaden. Op Sint Joost was David veruit de oudste van de klas geweest. Na het gymnasium en één jaar medicijnen en een half jaar geschiedenis en een jaar tegendraads lanterfantent, had David het gevecht beslecht in zijn voordeel. Financieel gesteund door zijn ouders kon hij aan Sint Joost fotografie gaan studeren. Zonder aanwijsbare aanleiding zijn ze de beste vrienden geworden. Hij onderdrukt zijn neiging om de deur in te

trappen. Toch maar niet naar David, hij heeft een alternatief en bovendien heeft hij een broertje dood aan kritische vragen. Op naar zijn studio, niet erg gezellig, maar het is de beste keus voor dit moment. In zijn studio kan hij in alle rust werken en ook slapen. Met een harde klap trekt hij de deur van zijn auto open en mikt de vuilniszakken op de achterbank. Bijna geen gewicht. Twee zakken met kleren. De koffer gaat weer op zijn plek tussen de stoelen en de camerakoffer ligt op de rechtersvoorstoel.

In de studio

Een paar minuten later staat hij voor zijn studio. Met zijn mobiel deactiveert hij de code van het alarm en activeert hij de code voor de garagedeur. Rib voor rib rolt de deur zich op. Bijgelicht door de koplampen stuurt hij zijn auto behendig de garage in. Dit pand heeft hij zes jaar geleden met de financiële hulp van zijn ouders kunnen kopen. Wat het daarvoor was geweest? Op het moment dat hij het pand kocht was het een leeg en vervallen opslagplaats van een gepensioneerde marktkoopman geweest. Het was ernstig verwaarloosd, maar perfect geschikt voor hem. Flink diep, twee etages en de ruimte naast de inpandige garage was ruim genoeg voor een studio. Hij stapt de auto uit, achter hem rolt rib voor rib de garagedeur weer naar beneden en met een zachte klik valt het in het slot. Hij haalt de kleine hefboom naast de binnendeur over en het licht springt aan. Nerveus astmatisch kuchend loopt hij de lege studio in. De holle ruimte voelt koud en leeg aan. Het is te merken dat hij een tijdje weg is geweest. Alles is schoon, over de vloer kronkelen geen kabels, de twee studiostatieven staan leeg tegen de wand. De rollen achtergrondpapier staan naast elkaar keurig in het gelid. Een momentje kijkt hij in het rond, steriel en levenloos voelt het aan. Met behulp van David en met de raad en de bouwtekening van een bevriende architect had hij het hele pand kaal gehaald, vanaf het dak tot op de grond en tot op

de staande muren. In drie maanden was de studio opgebouwd. Van binnen was een stalen geraamte geplaatst met muurankers en pilaren. Die pilaren dragen een zwevende geïsoleerde houten woonvloer, die insteekt tot halverwege het pand. Voor het echte vakwerk werd hij geholpen door een ploegje Polen. Ambachtslui die bijna dag en nacht voor hem werkten en ook op de studio sliepen. In de uiterste hoek heeft hij zelf een rondwand gebouwd zonder hoeken en een horizon. Een soort van staande halve eierdop. Kraakhelder wit geschilderd. In de diagonaal heeft hij zeker acht meter afstand tot aan de wand. De flitsers en de kunstlichtbakken kunnen tot aan het dak worden getakeld en zorgen zo voor prachtig licht. Met zijn camerakoffer in de hand klimt hij de wenteltrap op en stapt zijn kantoor in. Twee weken Toscane... en nu dit. Gedachteloos drukt hij op de knop van zijn Apple. Een lichtje gaat knipperen en een vriendelijk gezoem vult de ruimte. Met tegenzin gaat hij zitten. Hij heeft het beloofd, maar het plezier is wel weg. Zijn ergernis over het hele voorval groeit. Wat is er veranderd? Niets. Excuses kan ze vergeten. Wat ligt hier? Op zijn bureau ligt keurig gestapeld de post van vandaag. Azza heeft haar best gedaan. Alles is helder en opgeruimd. Zijn vingers lopen door het stapeltje. Niets bijzonders. De agenda ligt opengeslagen op het bureau. Snel bladert hij door de pagina's. De komende twee weken zijn blanco. Raar, waarom? Hij bladert verder. Daarna staan er een paar boekingen en opties tot ver in het najaar. Mooi, dat is mooi om te zien. Zijn vinger blijft steken bij een notitie in de kantlijn van Azza, 'Aposteljeans komt terug, met een vrouwenlijn.'

Dat is goed nieuws. Een vrouwenlijn. Zijn humeur klaart op. Azza schrijft verder, 'Is nog een optie en ze weten nog niet precies hoeveel dagen.'

Naast de post liggen twee vliegtickets en een hotelvoucher. Dat was hij totaal kwijt door de gebeurtenissen. Freddie en hij zouden over twee dagen naar Stockholm vliegen om

daar Midzomernacht te gaan vieren. Wat moet hij nu met die rommel. Zijn grimmigheid zakt weg. De energie daarvoor ontbreekt. Hij legt de tickets terug op hun plek. Doodmoe voelt hij zich. Hij duwt de flashkaart in de gleuf. Op de automatische piloot voert hij de nodige commando's uit. Een groen balkje loopt ijverig over het scherm. Azza heeft hij nodig. Zijn horloge zegt half twaalf, met goed fatsoen, dat gaat niet. Maar waarom eigenlijk niet?

Hij grabbelt naar zijn mobiel. Vijf jaar geleden had hij haar ontmoet bij het schoonmaakbedrijf waarvoor hij haar fotografeerde als het gezicht voor hun bedrijfspresentatie. Bij een toevallige ontmoeting, een paar dagen later op de Albert Cuypmarkt had hij haar gevraagd om naar zijn studio te komen.

Azza kwam diezelfde avond nog. Verlegen had zij, na zijn verzoek, haar hoofddoek weggenomen. In zijn slaapkamer hangen drie grote portretten van haar, in zwart-wit. De naaktfoto's mocht hij niet afdrukken.

'Azza,' hoort hij haar aarzelend zeggen.

'Dag, Marcus, alles goed? Ik vraag je naar de studio te komen. Neem een taxi, ik heb je dringend nodig.'

'Je bent terug..., op de studio..., en het is dringend. Zo laat nog. Is het echt nodig? Ik lig al in bed.'

'Anders zou ik het niet vragen, Azza. Alsjeblieft, sta op, kleed je aan, bel een taxi en kom bij me.'

'Goed, ik kom, tot zo.'

Hij had haar een kans gegeven. Azza doet alle office, zij houdt zijn agenda bij, doet de boekingen, controleert de mail, betaalt de rekeningen en zij informeert de boekhouder over de lopende facturatie.

Even later zoemt zijn mobiel.

'Ja.'

'Marcus, ik sta voor de deur en ik kom naar boven.'

'Fijn, ik zit op kantoor.'

Tevreden met dit snelle succes legt hij zijn mobieltje weg en rekt zich uit.

'Waarom ben jij zo laat nog hier, Marcus?'

Azza neemt de hoofddoek van haar hoofd en schudt haar haren los. Strengen dik zwart gekruld haar golven over haar rug en langs haar smalle gezicht. Met haar koolzwarte ogen kijkt ze hem aan en met haar rechterhand raakt ze voorzichtig zijn wang aan. Haar paarsige lippen staan met een natuurlijk fijn randje, scherp afgetekend in haar gezicht.

‘Waarom ben jij niet in de Nicolaas Witsen?’

Azza zegt nooit thuis of bij Freddie. Het bestaan van Freddie wordt door haar genegeerd en zijn thuis is hier volgens haar.

‘Toe, hertenkalfje, nu niet. Niet vragen. Ik heb geen zin om daarover te praten. Ik ben moe en ik wil hier niet alleen slapen.’

Hij pakt haar hand en kijkt haar aan. De betekenis van haar naam heeft hij op het internet gevonden en hij plaagt haar daar graag mee.

‘Toe, Hertenkalfje...,’ probeert hij haar te vleien.

‘Nee, dat gaat niet,’ zegt ze onverwacht streng terug.

‘Ik maak voor jou een verse muntthee en jij vertelt aan mij wat er is gebeurd, maar daarna ga ik terug naar huis, begrijp je?’

Zij draait zich subiet om en vult de waterkoker onder de kraan en pakt verse munt uit de koelkast en twee hoge glazen en de pot honing uit het bovenkastje.

‘Okay, ook goed, jij je zin.’

Hij kijkt naar haar ranke rug, naar haar kont, haar lange benen, het wijd uitstaande haar en naar haar rustige bewegingen boven het aanrecht. Hij weet nog niet goed hoe hij haar kan overhalen om te blijven.

‘Er valt niet veel te vertellen. Het bekende verhaal.’

Na elke reis, roddelde hij over zijn veroveringen. Daar gniffelde ze dan om en ze zei elke keer quasi ernstig, ‘Marcus, jij bent niet normaal. Echt waar niet.’

Maar ze hield haar mond over zijn escapades.

‘Gisteravond... ik lag, hmmm, nogal vroeg in bed. Ik schreeuwde nog, niet opnemen, maar helaas te laat.

‘Pronto,’ zei Allegra voordat ik kon ingrijpen.’

Hij doet voor hoe hij in zijn hotelkamer met zijn armen zwaaide en met zijn ogen draaide en hoe hij zich de haren uit zijn hoofd trok. Azza schiet hardop in de lach.

‘Freddie had al weggedrukt voordat ik mijn mobiel in handen kreeg. Ze was vanavond ziedend en ik ben weer vrijgezel, denk ik.’

Azza zet haar beker terug op het aanrecht en zet de waterkoker uit.

‘Marcus, ik blijf vannacht hier slapen.’

Als hij opstaat, zet hij ook zijn lege theeglas terug en pakt haar hand. Azza volgt hem naar de slaapkamer. Haar neus geeft een klein schaduwkje op haar bovenlip. De kamer naast het kantoor is zijn privédomin. Ingericht met een tweepersoonsbed, een kledingkast en naast de salontafel in de overgebleven vrije hoek staat één stoel. De loge van Gerard van den Berg. Aan de lange wand hangt een flatscreen in bioscoopformaat en de drie portretten van Azza. Twee platte transparante schalen aan de wand verlichten sfeervol de kamer. Azza trekt de gordijnen dicht. Hij blijft naar haar kijken. Haar kleren vallen één voor één op de vloer. Azza was kwetsbaar gebleven, dat voelde hij aan en dat wist hij. Na die ene eerste keer, wilde zij niet meer met hem naar bed en zeker niet meer, nadat Freddie op het toneel was verschenen.

‘Dat gaat niet Marcus,’ had Azza zonder enige twijfel in haar stem gezegd. In het begin had hij hen aan elkaar voorgesteld, maar Azza negeerde de aanwezigheid van Freddie beleefd.

Er is volgens hem geen vrouw op de wereld die zo verleidelijk ruikt als Azza. Hij snuift haar geur diep op als hij haar zachtjes in haar hals kust en hij voorzichtig met zijn handen over haar rug wrijft. Azza is helemaal naturel. De drie zwarte plukjes haar op haar lichaam maken haar supersexy in zijn ogen. In het lamplicht is de kleur van haar lichaam karamel en haar ogen zijn echt zo groot als die van een hertenkalfje. Ze maakt zich voorzichtig los van

hem en laat zich op het bed vallen. Hij kleedt zich snel uit. De vermoeide traagheid valt van hem af. Het is niet de eerste keer dat hij haar naakt ziet, maar hij blijft naar haar kijken. Roerloos, niet in staat om zich te bewegen. Dit is zijn Azza..., één telefoontje bij hem vandaan en nu..., zijn ogen houden hem op zijn plek, tot ze hem uit zijn verwondering haalt.

‘Kom Marcus.’

Ze strekt haar vingers naar hem uit. Kom bij mij Abdullah,’ fluistert ze bijna geluidloos in zijn oor als zij haar armen en benen om hem heen slaat.

Als hij wakker wordt, hoort hij het zoemende trilgeluid van zijn mobiel. Helder licht valt door de gordijnen. De warme geuren van ovenverse broodjes en verse koffie komen bij hem binnen. Hij gaat rechtop zitten en huivert in de ochtendkou.

‘Ben je in de keuken Azza?’

Hij hoort haar zachtjes melodieus neuzelen, in voor hem onverstaanbare Arabische keelklanken.

‘Ben je wakker geworden, Marcus Boumann?’ hoort hij terug.

Hij kijkt met een grote gaap op zijn mobiel. Een bericht van Freddie,

‘We moeten praten. Vanavond om acht uur in ons café, duidelijk? Graag een sms’je als je bent verhinderd.’ Groet, Freddie.

Op het terras

Het was een heerlijke productieve dag geworden. De nacht had hem energie gegeven. Na het ontbijt had hij met de hoofdredactrice van TOUCH gebeld en gevraagd of de foto's goed waren ontvangen. Hij had haar wat geestige anekdotes verteld en een vette roddel over een hoofdredacteur van een concurrerend modeblad en haar gevraagd, wanneer zij samen weer eens een fotoshoot gingen doen. Gezellig, net als vroeger, 'in the good old days', voordat zij 'the big boss' werd. Dat hoorde ze graag, wist hij. Nadat hij haar had weggedrukt, had hij maar één gedachte, hij was benieuwd hoe hun artdirector ook deze keer zijn zorgvuldig gekozen kaderingen naar de gallemiezen hielp. David vindt, dat hij overdreven slijmt met zijn opdrachtgevers. Daar denkt hij anders over. Charmeren noemt hij deze 'aftermath chit-chat' met zijn klanten.

'David, je moet die klanten verleiden, het is een spel en dat weten zij ook donders goed. Maak gebruik van hun codes. Je moet zo denken, zij hebben de macht over het geld dat op jouw bankrekening moet komen te staan. Verzet je niet zo, doe niet zo oprecht, zo verschrikkelijk integer.'

Zijn woorden hielpen niet. David bleef ondanks zijn bemoeienis een eigenwijze eigenheimer.

Daarna had hij Jonas Courteney van Blaubach & Blaubach gebeld. Zijn foto's voor de nieuwe campagne van Foulfashion waren enthousiast ontvangen bij de klant, kreeg hij te horen. Prima, dat was genoeg om te weten. In zijn begintijd vroeg hij door. Wat vond de klant mooi aan de foto's? Maar dat doet hij niet meer. Opdrachtgevers worden nerveus van dat soort vragen. Het meeste plezier had hij beleefd aan het telefoongesprek met Sandro Tizano van Aposteljeans. Dit najaar is het in principe de bedoeling dat hij de hele internationale zomercampagne voor de nieuwe dameslijn fotografeert. Dat wordt een leuk tripje naar Milaan.

In het zonnetje, hier op het terras voelt alles goed. Zonder zich te haasten was hij naar de Weteringeschans gelopen. Met een blond biertje in zijn hand wacht hij nu op haar komst. Hij verwacht de gebruikelijke donderpreek. Van hem komt dan een stemmig uitgesproken excuus, de diepe spijt en dan wordt de hele kwestie afgezoend. Deze keer kan het anders gaan. Daar heeft hij over nagedacht. Een thuiskomst zoals gisteren had hij nog niet eerder meegemaakt. De hele dag heeft hij zichzelf de vraag gesteld, 'Is het een ramp als hun relatie wordt verbroken? Gaat hij haar missen? Kan hij haar missen?'

Er kwam geen duidelijk antwoord binnen, geen helder ja of nee.

Hier, in deze kroeg was op een winteravond hun relatie gestart. Hij vond haar fascinerend, een ongenaakbare schoonheid. De tijd vertraagde als op de rand van een zwart gat. Aan haar zwaartekracht viel niet te ontkomen. Zij slurpte alle energie weg uit de ruimte. Hij vond het geestig om te zien. Haar schoonheid, haar stijl van kleden waren niet de zaken die hem intrigeerden. Het waren haar ogen. Zij stelde beurtelings scherp op een van de mannen en praatte heel even geanimeerd. De één na de ander. Die arme sukkel had hij nog gedacht. Gecastreerd voor altijd. Een vijftal collega's. Hij had zich niet aangeboden, maar rustig gewacht. Zijn gezellige backgammonspel met de barkeeper volgehouden. Haar blik, toen ze hem om een vuurtje vroeg, bleek door hem goed begrepen. Op de eerste ochtend samen had hij haar gevraagd, 'Waarom ik?'

'Omdat jij mijn duistere kant spiegelde,' antwoordde zij vergezeld met een lachje.

Die opmerking had hij bij haar gelaten en niet doorgevraagd, maar zwijgend doorgewerkt aan zijn bord met gebakken eieren en spek. Gaat hij haar missen of niet? Speelt de nacht met Azza ook een rol?

Een retorische vraag, want Azza is sinds vijf jaar de enige constante in zijn leven. Azza is zijn übervrouw, zij gaat nooit weg.

In het begin, was hij nog onder de indruk van haar geweest. Van haar buitenlandse opleidingen en goede baan. En zij was onder de indruk van zijn bravoure en zijn onvoorspelbaarheid, zei zij op een keer tegen hem. Freddie koesterde het idee dat hij een geheim voor haar verborg. Een geheim dat zij moest doorgronden, een Gordiaanse knoop die exclusief voor haar was bestemd om te ontrafelen. Hij had haar niet wijzer gemaakt. Haar telkens uitgelachen, als zij aan hem vroeg, 'Waar denk je aan? Waar ben je met je gedachten? Waarom doe je dat? Je bent zo rustig. Wat is je droom? Wat wil je met je leven? Hou je van me? Hoe was je jeugd? Was je als kind vaak eenzaam? Jurgen was veel op reis, miste je hem? Was Louise een lieve moeder voor je? Heb je eerder een vriendin gehad? Waarom ben je zo ongrijpbaar? Zo griezelig onvoorspelbaar. Zo narcistisch en autistisch. Ben je lang in therapie geweest? En bij wie?'

Een schier eindeloze rij vragen, waar hij geen antwoord op wilde geven of geen antwoord op wist. Vanaf hun eerste kennismaking ondervroeg Freddie ook zijn moeder. Maar Louise was nog schimmiger, 'Ach, wat zal ik zeggen, Marcus was een hartenbreker en een slechte slaper. Hij lijkt veel op zijn vader. Of zijn moeder zei bits, 'Dat weet ik niet Freddie, want hij ging vroeg het huis uit.'

In haar stem klonk altijd frustratie en een pinnig toontje door als zijn vader als voorbeeld voor zijn gedrag werd gebruikt. Jurgen werd niet gebruikt als rolmodel voor complimenten bij haar.

Voor hem, was de basis van hun relatie in een paar woorden samen te vatten, seks met een scherp randje. Haar werk en ideeën waren abstracties. Zij werkte aan economische modellen. In haar jargon, economische vergezichten en stippen aan de horizon. Naar zijn mening leverde een glazenbol of koffiedik kijken net zoveel inzicht in de toekomst op.

Haar privéleven was verdeeld in hokjes. Langs haarscherp getrokken lijntjes. Een dissonant in haar harmonie was

zijn aanwezigheid. Precies twee minuten voor acht ziet hij Freddie aankomen. Als hij een chronometer zou instellen, durft hij de weddenschap wel aan, dat zij precies om acht uur een stoel aan zijn tafel bijschuift. Freddie is beeldschoon in haar designerjeans met daarop een mouwloos taupekleurig zijden topje met grote opgestikte zakken. Haar blonde haar is stijl en valt op haar schouders. Een groot gedeelte van haar gezicht gaat schuil achter een zonnebril. Het oversteken en daarbij de tramrails elegant ontwijken gaat haar goed af, ondanks haar open sandalen met een flinke hak. Ze steekt haar hand op. Ik heb je gezien. Geen lachje op haar gezicht te zien. Als dat een voorspelende waarde heeft? Hij groet terug. Als hij opstaat om haar een zoen te geven, weert zij hem af en gaat snel zitten. De vliegtickets en de hotelvouchers heeft hij bij zich gestoken. Daar wil hij niets mee, ongeacht de uitkomst van hun gesprek. Misschien wil zij met een vriendin of anders willen haar ouders de reis vast wel maken. Haar vader, dr. Paul Hoedeman is een zurige docent germanistiek aan de universiteit - hij werd nooit uitgenodigd voor een professoraat – en zijn vrouw drs. Tine Hoedeman is redacteur Duitse literatuur bij een uitgeverij. Welke precies is hij vergeten.

In hun huis in Broek op Waterland bleef het akelig stil tijdens hun schaarse bezoeken. Het enige wat een beetje gezellige gespreksstof opleverde was zijn geboortestad, Groningen.

De Hoedemannetjes hadden aan de RUG gestudeerd. Tine had ook één jaar filosofie geprobeerd, een duidelijke vergissing. Van zijn werk begrepen beiden helemaal niets. Mode, dommer kon bijna niet en dat hij zulke honoraria durfde vragen! Voor hen een absoluut raadsel. Hij probeerde het uit te leggen. De kosten voor een volledig ingerichte studio die altijd klaar staat voor de klant, inclusief zijn personeel. Zijn foto's worden gebruikt voor commerciële boodschappen. En de hoofdzaak, de klant

betaalde ook voor zijn ideeën. Zijn argumenten kwamen niet binnen.

‘Dag, fijn dat je bent gekomen, maar ik wil niet lang blijven. Vanavond slaap ik bij mijn ouders en morgen ben ik de hele dag op mijn werk. Hier is de sleutel. Je kunt als je wilt, straks of anders morgen je spullen weghalen. Ik heb alles al een beetje bij elkaar gezet en ik wil nog zeggen, het spijt me van dat emotionele gedoe van gisteravond.’

Freddie zet haar donkere zonnebril niet af en kijkt hem niet aan, maar kijkt naar een voor haar schijnbaar interessant punt ergens in de ruimte, richting de Sarphatibrug.

‘Okay, dank je wel.’

Hij steekt de sleutel in zijn broekzak.

‘Wil je iets drinken? Ik dacht dat je wilde praten.’

‘Marcus, echt..., ik wil een scene voorkomen. Waar moeten we over praten...? Het is toch duidelijk..., je beloften zijn niets waard.’

Hij wenkt naar de ober en wijst naar haar.

‘Mevrouw?’

‘Doe maar een kop muntthee met honing.’

‘Freddie, het betekent toch niets, dat weet je toch.’

‘Marcus, je begrijpt het niet. Zo diep ben je geperverteerd. Ik heb geprobeerd het te verdringen en er geen beelden bij te hebben, maar het lukt me niet meer. Dit was echt de laatste keer. Je bent echt walgelijk Marcus Boumann.’

Bij hem valt het kwartje, het muntje dat de hele dag nog niet wilde vallen.

‘Je hebt gelijk Freddie, ik bezit een droevig gevoelsleven.’

Hij kan een cynisch lachje niet binnen houden. Het kost hem moeite om zijn ademhaling weer onder controle te krijgen. Hij hapt naar lucht, zijn astma speelt hem altijd parten als hij nerveus is en hij niet goed heeft doordacht wat hij wil gaan zeggen.

‘Freddie, ik ben niet alleen fotograaf, maar ook regisseur en acteur. Net als een acteur en een actrice die samen een

illusie zichtbaar maken voor een publiek, probeer ik samen met een model een image zichtbaar te maken. Een beeld waar veel mensen zich aan willen spiegelen. Mijn handicap, er bestaat geen script, geen draaiboek en ik kan niet zoals een regisseur eerst wekenlang repeteren voordat het publiek wordt uitgenodigd om te komen kijken. Mijn model is de actrice, de hoofdrolspeelster, die ik vaak pas ontmoet, net voordat ik met haar ga werken. Een klein praatje vooraf, wat instructies voor de visagie en de styling. En voor haar, wat complimenten over haar schoonheid. Vervolgens nog een praatje over haar laatste klus, met wie ze heeft gewerkt en we starten. Ik moet dat meisje in korte tijd verleiden om meer te zijn dan een levende kapstok met een mooi buitenkantje. Begrijp je wel. Dat is mijn ambitie. Daarom word ik geboekt. Mijn klanten verwachten dat van mij.'

Hij haalt diep adem, zucht bewust een keer en neemt een slok bier om zijn opwinding een beetje te temperen. Een paar mensen aan de naburige tafels nemen hem nieuwsgierig op. Hij dempt zijn stem en buigt verder naar voren.

'Ik moet dat model prikkelen en uitdagen. Begrijp je? En dat gaat niet zonder mijn eigen gevoel, mijn eigen emoties aan te spreken. Heel regelmatig, als het geluk en de goden met ons zijn, wordt het metafysisch. Zo moet het zijn, dan pas is het goed genoeg. Als ik door de zoeker de schoonheid zie die ik losmaak bij haar dan bladderen de opgebouwde lagen die mijn eigen gevoel containeren laag voor laag af en kom ik een droomwereld terecht en los van alle werkelijkheid. Adrenaline en testosteron bepalen het ritme. Alleen die momenten tellen. Het hele team veert in zulke momenten op, er komt ineens zoveel energie vrij, dat alles vloeibaar wordt.'

Ineens wordt het duidelijk voor hem, hun relatie is een doodlopende weg. Die eindconclusie moet hij nu uitspreken. Niet inhouden, maar gelijk de bittere laag er bovenop leggen.

'Freddie, dat zal niet veranderen.'

Na zijn laatste woorden kijkt Freddie hem bedenkelijk en afkeurend aan.

'Begrijp ik het goed? Dat is de oorzaak dat jij na de fotografie boven op die fototutjes duikt? Alles wordt vloeibaar? Is dat het? Wat treurig onder woorden gebracht, Marcus Boumann. Vloeibaar..., wat een vergissing.'

Haar mond is een dunne streep geworden. Hij staat op en gaat naast haar staan. Het is genoeg zo, hij is haar sarcasme beu. Dit gesprek houdt op te bestaan. Hij weet dat zijn woorden een beetje vals theater zijn, maar het is zijn theater en zij neemt hem niet serieus, dat is wat hem vooral stoort.

'Je hebt gelijk, zo is het. Hier. Alsjeblieft. De vliegtickets en het hotelvoucher voor onze reis naar Stockholm. Je kunt je ouders daarmee misschien een plezier doen. Doe ze de groeten van me. Ik haal morgen de rest van mijn spullen op en ik doe de sleutel terug in de brievenbus.'

De reispapieren legt hij voor haar op tafel.

'Het ga je goed.'

Van het ene moment op het andere is het klaar voor hem. Dit gesprek moet hij snel achter zich laten en het schip Winifred voorgoed laten zinken. Vreemd..., maar hij voelt zich opgelucht. Vrolijk zonlicht breekt door zijn sombere humeur heen. Zonder zich om te draaien steekt hij met grote passen de Weteringschans over en hij loopt rustig met zijn handen in zijn zakken langs het Westeinde, richting de studio. Thuis vindt hij op zijn bureau een briefje.

'Marcus, Ik ben vanavond naar school, maar om elf uur weer thuis. Je kunt me bellen.' Azza

Vlinder

Hij had Azza gebeld en vanochtend zijn spullen weggehaald. Zijn kleding hing al in zijn kast, dankzij Azza de georganiseerde. Een paar dozen boeken, zijn notebook, printer en een paar foto's waren snel verhuisd. De sleutel ging terug door de brievenbus.

Freddie had het papiertje achter de transparante knop van de intercom al vervangen door een ander papiertje, W. Hoedeman stond er nu op te lezen.

De komende twee weken is hij vrij. Tijd om leuke dingen te doen. Zijn actuele werk op Facebook en Instagram zetten. Aan zijn blog werken en met David afspreken. Vandaag loopt hij met zijn camera de stad in. Het begint warm te worden. Hij gaat lekker ongecompliceerd fotograferen en genieten van de stad. Een onderwerp vindt zich wel. Hij loopt de Albert Cuypmarkt af, tot aan de Ferdinand Bol en slaat rechtsaf. Wat een heerlijke dag. Drie ouwe kerels op een bankje met een blik bier tussen hun voeten hebben een krant in drieën verdeeld en zitten genoeglijk in het zonnetje te lezen. Dat wordt zijn onderwerp voor vandaag, lezende mensen. Op de hoek bij de brouwerij ziet hij hoe twee bussen, Japanse toeristen vrijlaten. Dat levert hem een paar mooie close-ups op. Japanse vrouwen, zo geestig om te zien als ze de vvv-brochure dicht tegen hun bijziende oogjes aangedrukt houden om te lezen wat er staat en tegelijkertijd hun gids niet uit het oog willen verliezen. Als opgeschrikte reeën kijken ze telkens om zich heen. De spiegel in zijn camera klappert op hoge snelheid. Oversteken naar de Vijzelgracht. Trams kruisen elkaar op het Weteringcircuit met getingel en het terras van de poffertjeskraam zit goed vol met toeristen. Hij staat een klein momentje stil en kijkt om zich heen, doorlopen naar het Leidseplein? Nee, vandaag niet, te warm. Liever zoekt hij een rustige plek op. Hij besluit om naar het Amstelveld te lopen en op het terras bij De Admiraal een pilsje te gaan drinken. Het Amstelveld is een van zijn favoriete plekken

in de stad, knus tussen het groen van de bomen, met uitzicht op de Amstelkerk en de Reguliersgracht met haar boogbruggetjes.

Zijn camera klemt hij tussen zijn benen, als de serveerster zijn pilsje en een bakje zoute nootjes komt brengen. Op zijn mobiel gebeurt niets. Fijn, geen sms'jes of berichten die om aandacht vragen. Rechts van hem staan verderop een paar groene glasbakken omringd door een grote hoeveelheid te grote lege flessen en vazen. Gemene glasscherven steken gevaarlijk omhoog en vangen licht. Links van hem, zit op een bankje onder een boom een meisje aandachtig een boek te lezen. Twee sprietige staarten haar steken daarbij vrolijk omhoog. Ze draagt een blauw wit gestreept T-shirt, een strakke jeans tot halverwege haar kuit en witte sneakers. Het meisje kijkt niet om zich heen, maar slaat een bladzijde om en leest verder. De grachtenhuizen in de achtergrond zijn vrijwel zwart. Hij pakt zijn camera op en zoomt volledig in. De zoom is niet sterk genoeg om op deze afstand een volledige close-up te maken, maar wel sterk genoeg om meer details van het meisje in de zoeker te zien. Hij laat zijn camera zakken, het meisje heeft het syndroom van Down. Opnieuw kijkt hij door zijn zoeker en tast haar nog een keer af. De vorm van haar hoofd, de vlassige staartjes en haar gedrongen lichaam. Geen twijfel mogelijk, zij heeft Down. De gespannen aandacht op haar gezicht is mooi. Hij diafragmeert een half stopje terug en kijkt door de zoeker en drukt een paar keer af. Prachtig.

Haar opengeslagen boek werkt als een kleine reflector. Het meisje kijkt op en hij drukt snel nog een paar keer af. Misschien heeft ze het snelle klapperen van de spiegel in de camera toch gehoord of iets anders heeft haar doen opkijken. Als hij de camera voor zich op tafel legt en een slokje van zijn pils neemt, ziet hij hoe het meisje opstaat, haar boek dicht doet en regelrecht op hem afloopt. Als ze voor hem staat, geen spat verlegen, kijkt ze hem nieuwsgierig aan en vraagt, 'Wat doe jij?'

'Ik heb jou op de foto gezet.'

'Echt? Mag ik kijken?'

'Natuurlijk mag dat, kom maar naast me zitten.'

Hij schuift een stoel dicht tegen zijn stoel aan. Het meisje ploft heel onbevangen op de stoel naast hem neer en hangt een beetje tegen hem aan, als hij de achterwand van de camera naar haar toedraait.

'Kijk maar.'

Stuk voor stuk drukt hij de beelden voor haar door. Haar oogjes schieten van links naar rechts en ze lacht een beetje en legt haar hand nadrukkelijk op zijn linker bovenbeen.

'Nog een keer.'

'Okay.' Hij haalt nog een keer, beeld voor beeld te voorschijn.

'Klaar, is het goed zo?'

'Ja. Heel mooi hoor.'

Ze kijkt hem aan en lacht breed naar hem.

'Hoe heet jij?'

'Ik heet Marcus en hoe heet jij?'

'Ik heet Vlinder, Macus en ik woon daar, samen met mijn moeder.'

Ze wijst naar een huis aan de andere kant van de gracht.

Ze laat haar schouders zakken en staart voor zich uit.

Waar denkt dit meisje aan? Wat gaat er in haar om?

'Zit je nog op school en ben je misschien vanmiddag vrij, Vlinder?' probeert hij.

'Ja, ik ben vrij van school om huiswerk te maken en ik zit op het Vmbo, theoretische leergang in de derde klas en ik ben bijna achttien.'

Ze steekt een keer haar twee handen in de lucht en telt dan acht vingers af.

'Zie je wel Macus.'

'Ja, ik zie het, ik heb met je mee geteld.'

Hij wil haar niet uithoren, dat lijkt hem niet kies bij dit meisje, maar het verbaast hem dat zij op het Vmbo zit. De

korte vingertjes, haar ogen, de dikke tong, voor haar zal hij altijd wel Macus blijven heten.

‘Wat was je aan het lezen, Vlinder?’

‘Examenbundel Nederlands, Macus.’

‘Is dat moeilijk?’

‘Nee, heel gemakkelijk, want mijn moeder helpt mij en dan hoef ik in de klas alleen maar goed op te letten en te luisteren en dan weet ik het,’ zegt het meisje met overtuiging in haar stem.

‘Ben jij getrouwd?’

‘Nee, waarom vraag je dat?’

‘Zomaar.’

Hij kijkt op zijn horloge. Hoe neem ik afscheid van dit lieve kind? Het beste is om gewoon te zeggen, ik moet nu weg. Dat is duidelijk en helder. Niet ingewikkeld doen. Hij pakt zijn camera van de tafel en gaat staan en legt zijn hand op haar schouder, ‘Vlinder, ik moet weg, sorry. Ik vond het heel leuk om met je te praten en misschien zie ik je nog wel een keertje. Dag, dag.’

‘Ik vind je aardig Macus. Doei.’

Hij loopt de gracht op en blijft nog even staan, het uitzicht is te mooi om niet te fotograferen. De oude gevels spiegelen zich in het water. Langs de kaden liggen aan weerszijden woonarken en staan geparkeerde auto’s. Op de Prinsengracht bloeien een paar opgebonden rozen tegen de grijze zoetstenen trappen aan. De snelheid van de klapperende spiegel waarschuwt hem, shit, zijn camera staat vanwege Vlinder nog op serie ingesteld. Hij haalt het commando uit de instellingen. Zo, hij kan weer beeld voor beeld verder. Smeedijzeren trapleuningen, zoetstenen trappen en gebeeldhouwde gevels, dit is Amsterdam. Mooier krijg je de stad niet te zien. Vlinder, als naam voor dit plumpe meisje. Is dit de ironie van een teleurgestelde moeder? Een vader is niet voorhanden blijkbaar. Hij drukt nog een keer, één voor één door de opnamen van haar. Het tegenlicht geeft haar hoofd een aureool. Haar sprietige